

Remissvar
2022-09-15

Dnr 2022-307

Infrastukturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Energimyndighetens rapport Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2023 – Marknadens funktion och administrativa kostnader

I2022/01411

SAMMANFATTNING

I rapporten analyseras elcertifikatmarknadens funktion efter införandet av ett stoppdatum samt de administrativa kostnaderna för att upprätthålla elcertifikatsystemet fram till dess avslut. I rapporten presenteras även ett antal förslag för att minska kostnaderna för systemet och förenkla för dess aktörer.

Konjunkturinstitutets (KI:s) synpunkter kan sammanfattas i följande punkter:

- KI finner det inte uppenbart att den förändrade avgiftsstrukturen verkligen uppfyller det syfte som anges.
- KI ställer sig tveksam till att det är ett samhällsekonomiskt problem att producenter lämnar certifikatsystemet i förtid.
- KI anser att den samhällsekonomiska analysen är delvis missvisande eftersom poster som endast omfördelar resurser mellan olika aktörer i samhället ingår i analysen.
- KI tillstyrker förslaget att tillsätta en utredning av *om, hur och när* systemet kan kortas ner.

FÖRÄNDRAD AVGIFTSSTRUKTUR

Energimyndighetens kostnader för kontoföring av elcertifikat är helt finansierad av avgifter. Producenter av förnybar el som väljer att lagra sina elcertifikat i stället för att sälja dem får betala en avgift för lagerhållningen. Lagringsavgiften ger incitament att sälja certifikaten i närtid eftersom elcertifikat som förblir osålda annars kommer att belastas med lagringsavgift (vid mer än ett tillfälle om certifikaten lagras över en längre tid). Denna avgiftsstruktur anges i rapporten skapa en orimlig fördelning av kostnader för elcertifikat mellan producenter och konsumenter (eftersom sistnämnda bara betalar för certifikat som ska användas/annulleras). Vidare anges avgiftsstrukturen innebära en risk för att producenter lämnar systemet i förtid.

Av bland annat dessa skäl föreslås lagringsavgiften ersättas med en utfärdandeavgift¹ och en annulleringsavgift².

¹ Utfärdandeavgiften är en avgift per utfärdat certifikat som betalas av producenterna.

² Annulleringsavgiften är en avgift per annullerat elcertifikat som betalas av de kvotpliktiga.

KI finner de resonemang som förs i rapporten för att motivera behovet av en ändring av avgiftsstrukturen som bitvis motsägelsefulla. Å ena sidan anges att producenter bär den största delen av kostnaden för lagring, å andra sidan anges att priset på elcertifikat aldrig går mot noll (även vid stort utbud relativt efterfrågan) eftersom producenter påför sina administrativa kostnader på köparen (s 10). Om det sistnämnda stämmer torde även lagringskostnaderna vältras över på konsumenterna. Det är därmed inte uppenbart att den nya avgiftsstrukturen i praktiken flyttar kostnader från producenter till konsumenter.

Vidare finner KI det tveksamt om det är ett samhällsekonomiskt problem att producenter lämnar systemet i förtid. Hela grundtanken med ett statligt finansierat stödsystem av det slag som här diskuteras torde rimligen vara att fasa ut det/låta marknaden för elcertifikat upphöra (av sig självt) när aktörer kan bära sina egna kostnader för (i det här fallet) förnybar elproduktion. Att priset på certifikat är lågt samtidigt som produktionen av förnybar el är hög kan ses som ett kvitto på att systemet i någon mån spelat ut sin roll. Snarare kan nyttan av att upprätthålla en certifikatmarknad där (inte minst de administrativa) kostnaderna överstiger priset ifrågasättas.

DEN SAMHÄLLSEKONOMISKA ANALYSEN

I rapporten görs en samhällsekonomisk analys av att driva systemet vidare i sin nuvarande form. På s 28 konstateras, på ett korrekt sätt, att: ”Försäljningen av elcertifikat ger en intäkt för producenterna, samtidigt betalas kostnaden för tjänsten av hushållen. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är stödet därför bara en omfördelning av medel från konsumenter till producenter”. KI anser att det därför blir missvisande när intäkterna från elcertifikatsystemet sedan ändå ingår i den samhällsekonomiska analysen, exempelvis i figur 10 s 31 och i slutsatserna på s 32.

BEHOV AV VIDARE UTREDNING

Elcertifikatsystemet har uppnått sitt mål gällande utbyggnad av förnybar el. För att minska kostnaderna för det kvarvarande systemet föreslås en utredning av möjligheten att ytterligare förkorta systemet. KI instämmer med Energimyndigheten att det samtidigt finns en samhälls-ekonomisk nytta med långsiktigt stabila spelregler för aktörer och delar därför Energimyndighetens uppfattning att komplexiteten i denna fråga motiverar vidare utredning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Albin Kainelainen. Föredragande har varit Camilla Andersson. I den slutliga handläggningen av remissvaret har också Anna Dahlqvist deltagit.

Albin Kainelainen
Generaldirektör